

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA KANSALLISARKISTON VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2020-2023 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2021

1. STRATEGISET VALINNAT

Kansallisarkisto edistää toiminnallaan seuraavia tavoitteita hallitusohjelmasta ja opetus- ja kulttuuriministeriön strategiasta:

1.1 Kansalaisten yhdenvertaisuus, tasa-arvo, yhdenvertaiset oikeudet, demokratia ja osallisuus sekä luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat.

- Digitaalisesti tuotetun informaation säilyvyys ja luotettavuus varmistetaan, huolehditaan, että Suomella on pysyvää digitaalista historiaa
- Kaikkien mahdollisuutta merkitykselliseen kansalaistoimintaan edistetään.

1.2 Osaaminen vahvistaa turvaa työn murroksessa

1.3 Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä.

- Nostetaan julkisen sektorin teknologia- ja digitalisaatiokyvykkyyttä sekä kehitetään yhteistyötä.

1.4 Suomi kehittyy tutkimus- ja innovaatioympäristönä sekä aineettomat ja aineelliset investoinnit lähtevät kasvuun.

- Vahvistetaan suomalaisen tutkimus- ja tiedeyhteisön kansainvälistä kilpailukykyä ja vetovoimaa panostamalla tutkimusympäristöihin ja tutkimusinfrastruktuureihin.

1.5 Kansalaislähtöisiä julkisia palveluita kehitetään. Edistetään digitaalisia palveluita ja esteettömyyttä sekä selkeää hallinnollista kieltä.

1.6 Vahvistetaan yhteiskunnan eheyttä: osallisuus, hyvät etniset suhteet, syrjinnän ehkäisy, kasautuvan syrjäytymisen ja eriarvoistumisen katkaiseminen.

- Hallitus kunnioittaa ja edistää kaikkien saamelaisten ja saamelaisryhmien kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutumista ottaen huomioon kansainväliset sopimukset.

1.7 Luova, tutkiva ja vastuullinen toiminta uudistaa yhteiskuntaa

Hallinnonalan yhteisenä tavoitteena Kansallisarkisto edistää aktiivisesti Agenda 2030-ohjelman ja Terveet tilat 2028-ohjelman tavoitteiden toteutumista toiminassaan.

2. TAVOITETILA

Kansallisarkisto huolehtii yhdessä valtioneuvoston ja muiden viranomaisten kanssa siitä, että Suomen asiakirjallinen kulttuuriperintö tallennetaan digitaalisesti ja saatetaan yhä laajemmin käyttöön. Aineistojen parantuva hyödynnettävyys tukee tutkimustoimintaa, tietoon perustuvaa toimintatapaa ja sivistystä. Se lisää yhdenvertaisuutta ja osallisuutta, luo edellytyksiä merkitykselliselle elämälle sekä tukee näin luottamusta yhteiskunnallisiin instituutioihin ja vahvistaa demokratiaa.

3. KANSALLISARKISTON TOIMINTA-AJATUS

Kansallisarkisto on asiantuntija- ja palveluorganisaatio sekä humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen infrastruktuuri, jonka toiminnan tavoitteena on, että yhteiskunnan ja yksilön kannalta merkittävä arkistoaines säilyy suppeassa ja käyttökelpoisessa muodossa ja on tehokkaasti käytössä asiakaslähtöisesti. Kansallisarkiston tehtävänä on varmistaa kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien asiakirjojen säilyminen ja niiden käytettävyys, tukea tutkimusta ja tiedon avoimuutta, sekä kehittää arkistointia digitaalisuutta edistämällä.

4. TULOSTAVOITTEET

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoite 1

Kansallisarkisto huolehtii yhteistyössä valtioneuvoston ja muiden viranomaisten kanssa siitä, että Suomen asiakirjallinen kulttuuriperintö tallennetaan digitaalisesti. (Strategiset tavoitteet 1.1-1.7)

Toimenpide 1.1:

Massadigitointia toteutetaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja valtiovarainministeriön kanssa sovitulla tavalla ja resursseilla. Käytössä on selkeät kulttuurihistoriallisen arvon kriteerit, joiden perusteella tehdään päätökset analogisen aineiston hävittämisestä digitoinnin jälkeen. (Strategiset tavoitteet 1.1, 1.3)

Toimenpide 1.2:

Takautuvaa digitointia voidaan edistää kaikissa toimipaikoissa ja Saamelaisarkistossa ilman lisärahoitusta. (Strateginen tavoite 1.6)

Toimenpide 1.3:

Erikoisdigitoinnin keskittämistä voidaan edistää Jyväskylässä myöhemmin sovittavalla tavalla.

Toimenpide 1.4:

Sähkösyntyisen ja digitoidun viranomais- ja yksityisaineiston vastaanottoa edistetään SAPA-palvelun mahdollistamassa laajuudessa.

Toimenpide 1.5:

Sähköisen arkistoinnin ohjaustoiminta on ajantasaista ja asiantuntevaa.

Tavoite 2

Aineistojen kehittyvä käytettävyys tukee tutkimustoimintaa, tietoon perustuvaa toimintatapaa, yhdenvertaisuutta, sivistystä ja demokratiaa. (Strategiset tavoitteet 1.1-1.7)

Toimenpide 2.1:

Kansallisarkiston tietojen hakupalvelu (Astia) voidaan uudistaa vastaamaan muuttuvan tutkimusprosessin tarpeita ilman lisärahoitusta.

Toimenpide 2.2:

Luodaan kattava metatietopalvelu (AHAA) ilman lisärahoitusta.

Toimenpide 2.3:

Hyödynnetään tekstintunnistusta osana perustoimintaa.

Tavoite 3

Kansallisarkisto varmistaa sen hallinnassa olevan analogisen asiakirja-aineiston säilymisen ja edistää aineiston saatavuutta.

Toimenpide 3.1:

Valtion viranomaisten analogisessa muodossa säilytettävä asiakirjallinen kulttuuriperintö siirretään Kansallisarkistoon.

Toimenpide 3.2:

Analogisia ja digitaalisia yksityisarkistoaineistoja voidaan ottaa talteen hankintapolitiikan ja arkistosektorin työnjaon mukaisesti.

Toimenpide 3.3:

Osallistutaan yksityisen arkistotoiminnan kehittämiseen valtionapuviranomaisena.

Toimenpide 3.4:

Aineistoturvallisuutta kehitetään.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Kansallisarkisto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Toimenpide:

Digitaalisilla toimintatavoilla tehostetaan toimintaa.

Toimenpide:

Valtion yhteisiä palveluita hyödynnetään entistä laajemmin.

Voimavarojen hallinta

Konsernitavoitteiden mukaisesti virasto kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuvan uudistaminen. Virasto ottaa toiminnassaan huomioon lainsäädännön mukaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovelvoitteet niin toiminnallisesta kuin henkilöstöpoliittisesta näkökulmasta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön linjaukset vuosille 2020-2023 toiminnallisesta tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Tilat ovat tehokkaasti käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti. Hankintapolitiikka perustuu valtion keskitettyihin palveluihin.

5. RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnalla varmistetaan strategian ja tavoitteiden toteutuminen, toimintaedellytykset ja toiminnan jatkuvuus sekä talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä hyvä hallintotapa. Riski on mahdollinen tulevaisuuden tapahtuma, joka voi vaikuttaa näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Myös mahdollisuuksien käyttämättä jättäminen on riski.

Kansallisarkiston keskeiset riskialueet ovat rahoitus, henkilöstön hyvinvointi ja uudistuminen, tietojärjestelmät, erityisesti SAPA- ja AHAA -järjestelmät, aineistojen fyysinen turvallisuus, digitaalisten palvelujen turvallisuus sekä Kansallisarkiston roolin epäselvyydet säädösuudistuksissa. Tunnistettu riski on myös rahapelitoiminnan momentin määrärahan väheneminen. Riskienhallintaa arvioidaan säännöllisesti.

6. MUUT ASIAT

Sopimuskaudella käynnistetään Kansallisarkiston kansainvälinen arviointi.

7. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön ja viraston välillä käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä ja ministeriön tilinpäätöksessä koskien kirjanpitoyksiköjä sekä tarvittaessa erillisissä ministeriön ja viraston välisissä kokouksissa. Virasto raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden, myös konkreettisten toimien, saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä vaikuttavuudesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan sekä tarkoituksenmukaisesti yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta ja toimittaan edellisiä koskevat voimassaolevat suunnitelmat ministeriölle vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Virasto raportoi tulostavoitteiden toteutumista tulostietojärjestelmään.

ALLEKIRJOITUKSET

Atte Jääskeläinen
Ylijohtaja

Jussi Nuorteva
Pääjohtaja

Erja Heikkinen
Johtaja

Immo Aakkula
Hallintojohtaja

LIITTEET

Liite 1

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Virastokohtainen yhteiskunnallinen vaikuttavuus	2019 toteuma	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Tavoite 1: Kansallisarkisto huolehtii yhteistyössä valtioneuvoston ja viranomaisten kanssa siitä, että Suomen asiakirjallinen kulttuuriperintö tallennetaan digitaalisesti.					
Tavoitteen 1 mittarit:					
1.1 Digitoidun aineiston kokonaismäärä (milj. tiedostoa) (2018: 74 milj.)	80	114	151	215	280
1.2 Viranomaisilta massadigitointiin vastaanotettavan aineiston määrä (hm/v.) (pilotointi)	0	1000	1500	1 500	1500
1.3 Takautuvan digitoinnin määrä (milj. tiedostoa/v.)	6,8	7	7	7	7
1.4 Takautuvan digitoinnin valmistumisaste (%)	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6
1.5 Sähkösyntyisten viranomaisaineistojen vastaanottomäärä (teratavua/v. vuoteen 2020) (*kpl/v. vuodesta 2021)	2	9	*35	*35	*35
1.6 Seulontapäätökset (kpl/v.)	61	60	60	60	60
Tavoite 2: Aineistojen kehittyvä käytettävyys tukee tutkimustoimintaa, tietoon perustuvaa toimintatapaa, yhdenvertaisuutta, sivistystä ja demokratiaa.					
Tavoitteen 2 mittarit:					
2.1 Digitaalisen aineiston verkkokäyttö (milj. käyntikertaa/v.)	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2
2.2 Digitaalisen aineiston yksilöllisten käyttäjien määrä/v. (Matomon laskenta, kuukausittaisten kävijöiden vuosikeskiarvo)	34 170	35 000	36 600	38 500	40 300
2.3 Astian yksilöllisten kävijöiden määrä/v. (Matomon laskenta, kuukausittaisten kävijöiden vuosikeskiarvo)	9 688	10 000	11 000	12 000	13 000
2.4 Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöistä (%)	70	70	75	75	80
2.5a Tekstitunnistetun aineiston määrä (sivua/v.)	836 618	1,8 M	1,0 M	1,0 M	1,0 M
2.5b Luotettavuuden mittaus sidosryhmätutkimuksella (T-Media min-max 1-5)	3,67	ei tutkita	3,5	ei tutkita	3,5
Tavoite 3: Kansallisarkisto varmistaa sen hallinnassa olevan analogisen asiakirja-aineiston säilymisen ja edistää aineiston saatavuutta					
Tavoitteen 3 mittarit:					
3.1 Analogisten aineistojen kokonaismäärä (hkm)	220,3	226,9	231,9	222,9	223,4
3.2 Analogisten aineistojen kartunta (hkm/v.)	6,9	5	5	0,5	0,5
3.3 Yksityisarkistojen kartunta (vuoteen 2021 hm/v.) (*vuodesta 2022 siirtoja kpl/v.)	228	250	200	*10	*10

Lihavoidut mittarit sisältyvät vuoden 2021 valtion talousarvioon.

Liite 2

Toiminnallinen tuloksellisuus

Tuotokset ja laadunhallinta: suoritteet ja julkishyödykkeet sekä palvelukyky ja laatu.

Toiminnallinen tehokkuus: tuottavuus ja taloudellisuus.

Tavoite/toimenpide	2019 toteuma	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
SUORITTEET JA JULKISHYÖDYKKEET					
Tavoite 1. Kansallisarkisto palvelee analogisiin aineistoihin kohdistuvassa tutkimuksessa sekä viranomaisten ja yksityishenkilöiden tiedontarpeissa.					
Toimenpide: Asiakkaita palvelee toimipaikoissa ja verkon välityksellä.					
Mittari 1.1 Tutkijasaliin toimitetut asiakirjajaksiköt (2018: 54 455)	58 019	65 000	65 000	64 000	63 000
Mittari 1.2 Käsitellyt tietopyynnot (todistukset, jäljenteet, sukuselvitykset tms, kpl) (2018: 28 806)	26 034	26 000	26 000	26 000	26 000
PALVELUKYKY JA LAATU					
Tavoite 2. Kansallisarkiston palvelu täyttää lakisääteiset velvoitteet ja asiakaslähtöisyyden vaatimukset.					
Toimenpide: Verkkopalveluiden kehittäminen					
Mittari 2.1 Julkisoikeudellisten tietopyyntöjen toimitusaikatavoitteen toteuma (%)	98	98	98	98	98
Mittari 2.2 Verkkopalveluiden asiakastyytyväisyys (min 1-max 5)	>3,6	>3,5	>3,5	>3,5	>3,5
Mittari 2.3 Seulontapäätösten toimitusaikatavoitteen (6 kk) toteuma (%)	57	80	80	80	80
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS					
Tavoite 3. Aineistojen saattaminen sähköisesti saataville lisää Kansallisarkiston aineistojen käyttöä ja vaikuttavuutta.					
Toimenpide: Kohdistetaan entistä suurempi osa Kansallisarkiston resursseista digitointiin ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen.					
Mittari 3.1 Verkkokäyttö / kokonais-HTV	8 500	8 600	9 000	9 500	10 000
Tavoite 4. Analogisesti toteutettavan palvelun tuottavuus kasvaa.					
Toimenpide: Lisätään työn tuottavuutta organisointia ja johtamista kehittämällä sekä Lean-menetelmää soveltamalla.					
Mittari 4.1 Toimitetut arkistoyksiköt (kpl) ja toimitetut tietopyynnot (kpl) / tietopalvelun HTV työajanhallinnassa)	2 860	3 000	3 100	3 200	3 300
Tavoite 5. Digitoinnin tehokkuus kasvaa oppimisen myötä.					
Toimenpide: Kehitetään digitoinnin prosesseja.					
Mittari 5.1 Digitoitujen aineistojen määrä (hm) / toiminnon henkilötyövuodet työajanhallinnassa	92	59	68	85	85
Julkisoikeudelliset tietopyynnot ja todistukset (euroa/suorite)	104	95	90	85	85

Lihavoidut mittarit sisältyvät vuoden 2021 valtion talousarvioon.

Liite 3

Voimavarojen hallinta / Konsernitavoitteet

Mittari	2019 toteuma	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Henkilötyövuodet (htv) (2018: 203)	206,7	225	222	219	216
Työtyytyväisyysindeksi (VM baro) (2018: 3,3)	3,3	>=3,7	>=3,7	>=3,7	>=3,7
Sairauspoissaolot (pv/htv) 2018:9,7	12,7	<8,5	<8	<8	<8
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv) (2018: 0,5)	0,4	2,1	2,1	2,5	2,5
Johtaminen (VM Baron johtajuusindeksi) (2018: 3,2)	3,1	>=3,5	>=3,6	>=3,6	>=3,7
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro)	3,2	3,3	3,6	3,6	3,6
Työnantajakuva ja arvot (VMBaro)	3,4	3,5	3,7	3,7	3,7
Tilat (tilatehokkuus (m2/hlö))	29	27	27	27	28
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	90	92	95	95	95
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo (onko laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat)	laadittu		päivitetty	-	päivitetty
Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva mittari: Henkilöstön kokemus tasa-arvon edistymisestä (VMBaro)	3,9	4,0	4,1	4,2	4,2
Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva mittari: Henkilöstön kokemus yhdenvertaisuuden edistymisestä (VMBaro)	3,4	3,5	3,7	3,8	3,9
Kestävää kehitystä koskeva mittari, Kestävän kehityksen sitoumus/suunnitelma laaditaan joka toinen vuosi	ei laadittu	laadittu		päivitetty	
Digitaalisuutta koskeva mittari, Kotimaanmatkapäivät korvataan digitaalisesti	810	1 200	1 100	1 000	1 000

Kansallisarkisto raportoi tilinpäätösasiakirjassaan tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, kestävän kehityksen ja digitaalisuuden edistämisen konkreettisista toimistaan.

Lihavoidut mittarit sisältyvät vuoden 2021 valtion talousarvioon.

Liite 4

Voimavarojen hallinta

Määrärahat (1 000 euroa)	TA 2020 + LTA:t 2020	2 021	2022	2 023	2 024
		TA2021	kehys	kehys	kehys
			16.4.2020	16.4.2020	16.4.2020
Momentti 29.40.02	19 566 + 42 = 19 608	19 933	19 120	19 065	17 565
Momentti 29.40.20 SAPA -rahoitus	490 000	240 000	200 000		
Momentti 29.40.53.2	5 744	5 633	avoinna	avoinna	avoinna
Momentti 29.40.53.7 - AHAA-palvelun tarjoaminen yksityisille arkistoille	100 000	100 000			
Momentti 29.40.53.8 - Suomea koskevien arkistoaineistojen hankkiminen Venäjältä ja entisen Neuvostoliiton valtioista	50 000	50 000			

VIIILTA sisältää 42 000 euroa palkkausten tarkistuksiin.

Vuonna 2021 OKM varautuu seuraaviin määrärahamyöntöihin:
50 000 euroa Suomea koskevien aineistojen hankintaan Venäjältä
100 000 euroa Ahaa-palvelun tarjoamiseen yksityisille arkistoille
240 000 euroa Sähköisen aineiston palvelujärjestelmään (SAPA)

Vuonna 2022 OKM varautuu seuraavaan määrärahamyöntöön:
200 000 euroa Sähköisen aineiston palvelujärjestelmään (SAPA)